

สรุปผลการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของ
สถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)
ด้วยระบบทางไกล ผ่านโปรแกรม Google Meet

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ โดยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ พร้อมด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ และคณะศึกษานิเทศก์ ได้ประชุมนิเทศติดตามการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ด้วยระบบทางไกล ระหว่างวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔ โรงเรียนในสังกัด จำนวน ๑๓๕ โรงเรียน ปรากฏผลตามประเด็นการนิเทศ ติดตาม ทั้ง ๔ ด้าน ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ ได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการปฏิบัติงานภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ แก่โรงเรียนในสังกัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ สรุปผลการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) และการดำเนินการจัดการเรียนการสอน

๑. ระดับชั้นอนุบาล

โรงเรียนส่วนใหญ่ในสังกัดได้ดำเนินการปรับปรุงแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ดังนี้

๑.๑ ชั้นอนุบาล ๒ - ๓ ใช้วิธี ON-HAND เป็นหลัก On demand เป็นบางส่วน เสริมด้วยแอปพลิเคชันไลน์ การออกแบบและมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้รูปแบบผสมผสานสอดแทรกในวิถีชีวิตของเด็ก และมีการจัดกิจกรรมหลักที่เน้นบูรณาการพัฒนาการและวิถีชีวิตประจำวันที่บ้านเด็ก

๑.๒ แบ่งกลุ่มตามความพร้อม ได้แก่ กลุ่มพร้อมมาก กลุ่มพร้อม กลุ่มพร้อมน้อย เน้นความรับผิดชอบ มีกิจกรรมหลักที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการรอบด้าน ครูกับผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนในการทำกิจกรรม ให้เด็กเลือกเล่นตามทักษะ ตามพัฒนาการ ตามความสนใจในวิถีชีวิตประจำวันที่บ้าน ลดการบ้าน มุ่งเน้นการพัฒนาการและวิถีชีวิตประจำวันที่บ้าน

๒. ระดับชั้นประถมศึกษา

โรงเรียนได้มีการประชุมวางแผนในการปรับปรุง บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เน้นตัวชีวิตที่ต้องรู้ ส่วนตัวชีวิตควรรู้นำไปบูรณาการ ทั้งนี้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ปรับปรุงเนื้อหาที่จำเป็น จัดวิชาหลักเป็นวิชาเฉพาะ และวิชาอื่น ๆ บูรณาการ

ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ใช้รูปแบบ On-line และ On-demand และรูปแบบการผสมผสานจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยและวิชาคณิตศาสตร์ เน้นการอ่านออกเขียนได้ ใช้ภาษาเป็นและคิด

คำนวณเป็น เสริมรายวิชาภาษาอังกฤษ บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ เน้นตัวชี้วัดที่ต้องรู้ บูรณาการกับวิถีชีวิต-ทักษะชีวิต ปรับตารางเรียนตามสถานการณ์

๓. ระดับประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ และชั้นมัธยมศึกษา ใช้ทั้งรูปแบบ Onhand On-line และ On-demand และรูปแบบการผสมผสาน และจัดการเรียนการสอนวิชาหลัก ๔ วิชา หรือ ๕ วิชา เช่น วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาไทย วิชาวิทยาศาสตร์และวิชาภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา เน้น“ตัวชี้วัดต้องรู้” ส่วน “ตัวชี้วัดควรรู้” ก็บูรณาการในวิถีชีวิต มีการจัดการเรียนการสอนแบบ On air ผ่านการเรียนรู้จาก DLTV หากนักเรียนไม่สามารถเรียน On air นักเรียนสามารถเรียนรู้ผ่านใบงานและใบความรู้ แบบ On hand โดยมีแนวทางในการมารับใบงานทุกวันจันทร์และส่งใบงานทุกวันศุกร์ (บางโรงเรียนส่ง ๑ สัปดาห์ต่อครั้ง บางโรงเรียนส่ง ๒ สัปดาห์ต่อครั้ง) ทั้งนี้ครูประจำชั้นจะมอบหมายการบ้านเท่าที่จำเป็น เน้นเนื้อหาสำคัญของแต่ละระดับชั้น บูรณาการประเด็นรายวิชาเดียวกันหรือข้ามวิชาให้เป็นการบ้านเพียงชั้นเดียว โดยเน้นการอ่าน คล่องเขียนคล่อง ใช้ภาษาเป็นและคิดคำนวณคล่อง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่ต้องรู้สอนให้ครบถ้วน

ในการจัดการเรียนการสอนทั้ง ๓ ช่วงชั้นนี้ เมื่อพบนักเรียนที่ไม่พร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนก็จะใช้เทคนิคการสอนอื่น เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน พี่สอนน้อง การเรียนเป็นกลุ่มย่อยตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรคโดยเคร่งครัด

ตอนที่ ๒ ด้านการดำเนินการวัดผลและประเมินผล

โรงเรียนในสังกัดส่วนใหญ่ มีการปรับตัวผลและประเมินผลในรูปแบบผสมผสานให้ความยืดหยุ่น สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทภายในครอบครัวของนักเรียน โดยมีผู้ปกครองนักเรียนช่วยกำกับดูแล สังเกต ให้คำแนะนำแก่นักเรียน โดยรายละเอียดการดำเนินการวัดและประเมินผลในแต่ละระดับช่วงชั้น มีรายละเอียดดังนี้

๑. ระดับชั้นอนุบาล มีการประเมินพัฒนาการเด็กแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองและครูตกลงร่วมกันในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลงานนักเรียน หลักฐานการประเมินตามความจำเป็น

๑.๑ การวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นตรวจสอบพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๑.๒ ส่วนใหญ่โรงเรียนใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม การพูดคุย การซักถาม และประเมินผลงาน

๑.๓ บางโรงเรียนใช้แบบสังเกตพฤติกรรมตามหน่วยการเรียนรู้ หรือบางโรงเรียนใช้แบบประเมินพัฒนาการร่วมกับประเมินชิ้นงานต่าง ๆ ของผู้เรียน

๑.๔ มีการประสานงานขอความร่วมมือกับผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน และทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในการจัดส่งข้อมูลข่าวสารผ่านแอปพลิเคชัน ผ่านไลน์ในกลุ่มชั้นเรียน และบางครั้ง

ผู้ปกครองอัดคลิปการนำเสนอผลงาน หรือการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนาการของผู้เรียน และ ผลงานนักเรียน หลักฐานการประเมินตามความจำเป็น

๒. ระดับประถมศึกษา ดำเนินการวัดและประเมินผลระดับประถมศึกษา โดยส่วนใหญ่สถานศึกษาได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๒.๑ เป็นการวัดและประเมินที่มุ่งเน้นตรวจสอบ ความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียน ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เน้นหลักฐานการเรียนรู้มากกว่าสอบ และประเมินครอบคลุมทั้งด้าน KPA (ความรู้ ทักษะ การปฏิบัติ และด้านเจตคติ อาทิ ความรับผิดชอบ ความสม่ำเสมอ ความเอาใจใส่ในการเรียน และทำใบงานส่งในทุกช่องทาง)

๒.๒ เน้นตัวชี้วัดต้องรู้ ใช้วิธีการและรูปแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมและหลากหลายผสมผสานกันไป เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน และการทดสอบ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผู้เรียน และตรวจเยี่ยมบ้านของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบและประเมินความสามารถของผู้เรียน โดยคำนึงสภาพและความพร้อมของแต่ละพื้นที่

๒.๓ ส่วนใหญ่ใช้การประเมินตามสภาพจริง ด้านทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับชั้น โดยเก็บจากใบงาน ใบกิจกรรม และแบบฝึกหัด คะแนนจากหน่วยการเรียนรู้ ไม่เน้นการทดสอบปลายภาคเรียน มีการกำกับติดตามผลความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนและเก็บคะแนนจากการประเมินหลักฐานการเรียนรู้ ใบงาน ภาระงาน ชิ้นงาน การบ้าน พฤติกรรม การเข้าเรียนออนไลน์ วัดจากคลิปวิดีโอ รวมถึงการสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองทางช่องทางกลุ่มไลน์และโทรศัพท์

๒.๔ วัดและประเมินผลทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติงาน โดยการสอบถาม/สัมภาษณ์ผู้ปกครอง ใบงาน กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนทำโดยแบ่งตามกลุ่มของนักเรียน วัดผลตามผลงานของนักเรียนเป็น **กลุ่มพร้อมมาก กลุ่มพร้อม และกลุ่มไม่พร้อม** ให้คะแนนตามกลุ่มที่แบ่ง

๒.๕ นอกจากจะประเมินตามผลงาน/ชิ้นงานที่นักเรียนทำแล้ว ยังมีการทดสอบก่อนเรียน / หลังเรียน ทั้งจากการทดสอบความรู้จากแบบทดสอบ และทดสอบผ่าน Google form

๒.๖ - การจัดรายวิชา สอนวิชาหลัก นอกนั้นใช้การบูรณาการกับเนื้อหาวิชาบางโรงเรียนเน้น ๔ วิชาหลัก บางโรงเรียนเน้น ๕ วิชาหลัก (ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา และประวัติศาสตร์) เน้นตัวชี้วัดต้องรู้ตามหลักสูตร

๒.๗ การนับเวลาเรียน นับเมื่อเกิดการเรียนรู้ เช่น เรียน On line ทำการบ้าน ออกกำลังกาย เป็นต้น

๓. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ ในระดับชั้นมัธยมศึกษา สถานศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการดังต่อไปนี้

๓.๑ นับเวลาเรียน จากการเข้าเรียนผ่านระบบ Google Classroom, Google meet, กลุ่มเฟส, กลุ่มไลน์, ตรวจใบงาน, แบบฝึกหัด, สังเกตการณ์เข้ากิจกรรมการเรียนการสอน ๑๐๐% ไม่มีการสอบ

๓.๒ ดำเนินการวัดและประเมินผลจาก ใบงาน/ชิ้นงาน / ผลงาน/ แบบฝึกหัด / สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักเรียน / สัมภาษณ์ผู้ปกครอง

๓.๓ ครูมีความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอน / ประเมินผล สมรรถนะ/ การเข้าเรียน มีการยืดหยุ่น /สถานการณ์ปัจจุบัน /ครูควบคุมให้มีการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

๓.๔ ครูเป็นพี่เลี้ยงให้กับนักเรียน เป็นพี่เลี้ยงให้กับนักเรียนอย่างเหมาะสม ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน โดยจากดูจากสถานการณ์ว่าต้องดำเนินการอย่างไร Choaching อย่างต่อเนื่อง และลดความเครียดของผู้เรียน

หมายเหตุ : สามารถศึกษารายละเอียดด้านการดำเนินการวัดและประเมินผลเป็นรายโรงเรียนได้ที่ลิงก์

shorturl.asia/ZDqjX หรือ สแกน QR Code

ตอนที่ ๓ สรุปผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอน

จากการนำเสนอของโรงเรียนในสังกัด จำนวน ๑๗๕ โรงเรียน สรุปผลการดำเนินงานแยกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านนักเรียน

- ๑.๑ นักเรียนบางส่วนให้ความสนใจน้อยลงในการเรียนออนไลน์
- ๑.๒ นักเรียนสนใจสื่อและคลิปวิดีโอการสอน และมีความกระตือรือร้นในการเรียน คิดเป็นร้อยละ ๗๐
- ๑.๓ นักเรียนมีความรับผิดชอบรับ-ส่งใบงานที่มอบหมาย ส่วนใหญ่ ร้อยละ ๗๕
- ๑.๔ มีทักษะชีวิต อยู่ในระดับดี มากกว่าร้อยละ ๘๐
- ๑.๕ ความสามารถด้านทักษะการอ่านของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับปานกลาง
- ๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้อยู่ในระดับปานกลาง

๒. ด้านครูและบุคลากร

- ๒.๑ ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับบริบทและศักยภาพของผู้เรียน อาทิ การออกแบบกิจกรรม ใบงาน ตามระดับความพร้อมและศักยภาพของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
- ๒.๒ เกิดกระบวนการเรียนรู้ ที่ผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้ ที่ผู้สอนกับผู้เรียนไม่ได้เผชิญหน้ากัน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย เป้าหมายอยู่ที่ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้เป็นสำคัญ
- ๒.๓ ครูมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้านการจัดทำ จัดหา และผลิต สื่อเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการสอนเพิ่มมากขึ้น
- ๒.๔ เกิดการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น ในกระบวนการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพให้มากที่สุด

๓. ด้านผู้ปกครอง

- ๓.๑ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือ และใส่ใจในการเรียนรู้ของบุตรหลาน มากกว่าร้อยละ ๘๐ มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ชุมชนมีความเห็นด้วย เน้นความปลอดภัยเด็ก
- ๓.๒ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในประสิทธิผลของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ ๔ สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

จากการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ด้วยระบบทางไกล ผ่านโปรแกรม Google Meet สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมนิเทศ กำกับ ติดตามครั้งนี้ทั้งสิ้น ๑๗๕ โรงเรียน พบว่า มีสภาพปัญหาและอุปสรรคดังนี้

๑. ด้านผู้เรียน

- ๑.๑ นักเรียนไม่มีอุปกรณ์เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต ที่ใช้ในการเรียนรู้ สืบค้นข้อมูล ในรูปแบบการเรียนการสอนต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๘๖
- ๑.๒ นักเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหาสาระวิชาที่เรียน ไม่สามารถค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองได้ คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๒๘
- ๑.๓ นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ในการทำใบงานและกิจกรรมตามที่ครูมอบหมาย รวมถึงไม่มารับ - ส่ง ใบงานตามเวลาที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๗๑
- ๑.๔ นักเรียนขาดสมาธิในการเรียน ติดเกม ติดเล่น ติดโทรศัพท์มือถือ ไม่สนใจหรือกระตือรือร้นในการเรียนและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองผ่านช่องทางต่างๆ
- ๑.๕ นักเรียนขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร
- ๑.๖ นักเรียนขาดวินัยในการเข้าเรียนตามตารางนัดหมายที่ครูกำหนด
- ๑.๗ นักเรียนต้องไปช่วยงานผู้ปกครองทำให้ไม่สามารถเข้าเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

๒. ด้านผู้สอน

- ๒.๑. ครูผู้สอนติดต่อสื่อสารกับนักเรียนเป็นไปด้วยความลำบาก
- ๒.๒ ครูแต่ละรายวิชามอบหมายภาระงานนักเรียนมากเกินไป
- ๒.๓ ครูขาดแคลนเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนรู้
- ๒.๔ ครูขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ หรือรูปแบบต่าง ๆ
- ๒.๕ ครูขาดทักษะในการจัดทำสื่อดิจิทัลและสอนออนไลน์
- ๒.๖ ครูกับนักเรียนขาดปฏิสัมพันธ์ต่อกันเนื่องจากไม่ได้พบปะทำกิจกรรมร่วมกัน

๓. ด้านการบริหารจัดการ

- ๓.๑ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด
- ๓.๒ โรงเรียนมีหลายระดับชั้นทำให้มีรูปแบบการสอนที่หลากหลายจนทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสน
- ๓.๓ โรงเรียนอยู่ในพื้นที่ ทำให้ต้องระมัดระวังในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างมาก
- ๓.๔ การสำรวจข้อมูลด้านปัญหาและความขาดแคลนครูมีผลต่อการนำข้อมูลมาจัดสรรอุปกรณ์สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง
- ๓.๕ ขาดแคลนบุคลากรครู

๔. ด้านผู้ปกครอง

- ๔.๑ ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการกำกับดูแลในการเรียนรู้ของบุตรหลาน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๑๔
- ๔.๒ ผู้ปกครองไม่สามารถสอน แนะนำ หรือถ่ายทอดความรู้บางเนื้อหาวิชาได้ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๐๐
- ๔.๓ ผู้ปกครองขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสาร อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของบุตรหลาน
- ๔.๔ ผู้ปกครองขาดแคลนค่าใช้จ่ายด้านค่าอินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์เทคโนโลยีในการเรียนของนักเรียน
- ๔.๕ นักเรียนอาศัยอยู่กับผู้ปกครองที่เป็นผู้สูงอายุ ไม่สามารถควบคุม กำกับ การเรียนรู้และแนะนำบางเนื้อหาสาระวิชาได้

หมายเหตุ : สามารถดูรายละเอียดปัญหาและอุปสรรคเป็นรายโรงเรียนได้ที่ลิงก์ shorturl.asia/Apduh หรือสแกน QR Code

ตอนที่ ๕ แนวทางการจัดการเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (กรณี : ไม่ได้เรียนที่โรงเรียน)

จากสภาพปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด ๒๐๑๙ ทำให้ประเทศไทยมีผู้ติดเชื้อโควิด ๒๐๑๙ เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้โรงเรียนทั่วประเทศไม่สามารถจะจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ แต่โรงเรียนก็ต้องเปิดการเรียนการสอนตามปกติแบบวิถีใหม่ ในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นแบบ on-line ,on-hand, on-air, on -demand หรือรูปแบบอื่นๆตามความเหมาะสมกับสภาพความพร้อมของโรงเรียน ของครูผู้สอน และของนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณภาพเป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษา เต็มตามศักยภาพของผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนได้นั้น โรงเรียนจะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพความพร้อมของโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียน โดยยึดหลัก “ โรงเรียนหยุดเรียนที่โรงเรียน แต่ นักเรียนทุกคนต้องได้เรียนรู้ อย่างทั่วถึง เสมอภาค และเต็มตามศักยภาพ”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียนในสังกัดเพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ จึงได้ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูลจากการรายงานสภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนและสังเคราะห์เป็นข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ และสอดคล้องกับ นโยบาย แนวทางของหน่วยงานต้นสังกัด

เพื่อให้โรงเรียนได้นำไปเป็นแนวทางหรือปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพความพร้อมและศักยภาพของโรงเรียนต่อไป ดังนี้

๑. ด้านการบริหารจัดการ

แนวทางการบริหารจัดการของโรงเรียน ที่ควรดำเนินการ มีดังนี้

๑.๑ ตรวจสอบความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองเป็นรายบุคคล ทั้งความพร้อมเรื่องของอุปกรณ์การสื่อสาร ความพร้อมในด้านการใช้เครื่องมือการสื่อสาร และความพร้อมของผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน

๑.๒ สร้างภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัยทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียนทุกคน

๑.๓ ให้การสนับสนุนงบประมาณ สื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ด้านการจัดการเรียนการสอน

แนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ที่ไม่สามารถเรียนที่โรงเรียนได้ มีดังนี้

๒.๑ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลาย เหมาะสม สอดคล้องกับวัยของนักเรียน ความต้องการ ศักยภาพของนักเรียนและและความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองแต่ละคน

๒.๒ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นการออกแบบแบบบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของนักเรียนและมีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุขในการเรียนรู้ เพราะได้เรียนจากสภาพจริงในการดำเนินวิถีชีวิต เรียนจากการปฏิบัติจริงในแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ใกล้บ้าน และผู้ปกครองก็จะมีศักยภาพพอที่จะช่วยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือแนะนำการเรียนรู้อีกกับนักเรียนได้เป็นอย่างดี

๒.๓ จัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ตามแนวทาง active learning มากกว่าการบรรยาย ทำให้การบรรยายน้อยลง และนักเรียนเรียนรู้จากหน้าจอลดลง

๒.๔ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสในการเลือกปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ และพหุปัญญาของผู้เรียนรายบุคคล เพิ่มมากขึ้น

๒.๕ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับระดับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะสามารถปฏิบัติกิจกรรมเหล่านั้นสำเร็จได้ด้วยตนเอง

๒.๖ เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่รอบตัวผู้เรียนหรือสื่อของจริงที่อยู่รอบๆบ้าน ที่นักเรียนสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้อย่างปลอดภัย

๒.๗ ใช้สื่อออนไลน์อย่างเหมาะสม ไม่มากเกินไปจนทำให้เกิดผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจของผู้เรียน

๒.๘ เลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ที่มีความปลอดภัยต่อชีวิตและสุขภาพของผู้เรียน หลีกเลี้ยงแหล่งน้ำป็นขื้นที่สูง การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า และกิจกรรมอื่นๆ ที่เป็นอันตรายต่อร่างกายและชีวิต

๒.๙ ออกแบบการวัดและประเมินผลโดยใช้แนวทางประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Assessment for learning) ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ประเมินจากสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ ไม่แยกการประเมินออกจากการจัดการเรียนรู้ ซึ่งอาจให้ผู้เรียนจัดทำ Portfolio ของตนเอง

๓. บทบาทของครูผู้สอน

บทบาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ที่ไม่สามารถเรียนที่โรงเรียนได้ มีดังนี้

๓.๑ เอาใจใส่กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการติดตามถามไถ่ผู้เรียนและผู้ปกครองเป็นระยะๆ

๓.๒ กระตุ้นผู้เรียนให้มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ โดยอาจทำเป็นสัญญาการเรียนรู้อะหว่างครูกับนักเรียน และกระตุ้นให้กำลังใจในการเรียนรู้ต่อไป

๓.๓ ให้คำปรึกษาผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการ ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ กับดูแลผู้เรียน ให้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ครูกำหนดอย่างต่อเนื่อง

๓.๔ ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนไม่ทันเพื่อนเป็นรายกรณี โดยใช้รูปแบบที่เหมาะสม

๓.๕ ประสานเครือข่ายชุมชน อาสาพัฒนาผู้เรียนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ โดยการสื่อสาร สร้างความเข้าใจ สร้างความรู้ให้กับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง

๓.๖ มีความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอนทั้งในด้านการวัดและประเมินผลและด้านเข้าเรียนของนักเรียน เช่น วัดผลและประเมินผลจากใบงาน แบบฝึก ชิ้นงาน จากการสอบถามผู้ปกครอง สอบถามนักเรียนโดยตรง วัดจากคลิปวิดีโอที่ส่งมาให้ครู ยืดหยุ่นเวลาเรียนตามตารางเรียนที่ครูกำหนด

๓.๗ มีการประเมินความก้าวหน้าและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และยืดหยุ่น

๓.๘ มีการพัฒนาตนเองในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น

๓.๙ ครูต้องเป็นที่เลี้ยงให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง

๔. ข้อเสนอแนะด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

๔.๑ การออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนในระดับชั้นอนุบาลเกิดการเรียนรู้ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด ๑๙ ครูผู้สอนควรได้วางแผนกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์หรือเดือน หรือภาคเรียนนี้ ว่าจะให้เด็กบรรลุตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ใดและครอบคลุมประสบการณ์สำคัญทั้ง ๔ ด้าน โดยเป็นการจัดกิจกรรมที่บูรณาการให้เกิดการพัฒนาทั้ง ๔ ด้านแก่เด็กปฐมวัย การแลกเปลี่ยนให้เชื่อมโยงกันระหว่างครูปฐมวัยในระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๒ และ ๓ ก็มีความสำคัญควรมีการออกแบบกิจกรรมและร่วมกันวางแผน

๔.๒ กิจกรรมที่ครูส่วนใหญ่ให้เด็กทำ จะเป็นการจัดการสอนแบบ On hand ดังนั้น ใบงาน ใบกิจกรรม ที่ครูมอบหมายให้เด็กทำนั้น ควรเป็นลักษณะกิจกรรมที่让孩子ได้ลงมือปฏิบัติ ไม่ควรเน้นเฉพาะแบบฝึกหัดตอบคำถามตามใบงานที่แจกให้ กิจกรรมควรเป็นลักษณะ Active Learning เน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมในลักษณะเชิงสร้างสรรค์ หรือกิจกรรมการแสดงออกถึงการทำงานที่ต้องใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาด้วย เช่น การให้อิสระในการทำกิจกรรมสำรวจ กิจกรรมทดลอง กิจกรรมทางภาษาที่เน้นประสาทสัมผัส มีเกม มีเพลง หรือ การให้เด็กได้แสดงท่าทางตามความคิด และจินตนาการของตนเอง

๔.๓ กิจกรรมที่ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติที่บ้าน ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ควรเน้นในเรื่อง การช่วยเหลือตนเอง การปฏิบัติตามสุขอนามัย การพัฒนาด้านการสื่อสารการฟัง และการพูดในระดับชั้น

